सहायक मुख्य परीक्षा - 2099

A

2011 Code : **RGM**

पेपर क्र. 09

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No. 10

प्रश्नपुस्तिका

मराठी व इंग्रजी

वेळ : 2 (दोन) तास

एकूण प्रश्न : 200
एकूण गुण : 200

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **200** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक								
	केंद्राची संकेताक्षरे							शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. 'हजामत करणे' ही क्रिया कोणत्या गोष्टीशी संबंधित आहे ?

(1) चौकशी करणे (2) अजमावून पाहणे
(3) डोक्याचे केस कापणे (4) मत जाणून घेणे

---

2. 'क्रियेवीण वाचाळता व्यर्थ आहे' – या वाक्यातील 'वाचाळ' या शब्दाला विरुद्धार्थी असणारा शब्द कोणता ?

(1) शांत (2) अबोल (3) बावळट (4) बालिश

---

3. शेतातील काम झाल्यानंतर काम करणाऱ्यांना दिल्या जाणाऱ्या भोजनासाठी पुढील कोणता शब्द वापरला जातो ?

(1) सहभोजन (2) इरीरी (3) इल्मी (4) यांपैकी एकही नाही

---

4. पुढील वाक्यसमूहाच्या स्पष्टीकरणासाठी योग्य म्हणीची निवड करा –

"जेव्हा स्वतः मध्ये मोठा पराक्रम करून
मोठा लाभ करून घेण्याची क्षमता नसते
तेव्हा आपल्या आटोक्यात जेवढे असेल
तेवढ्यावरच संतोष मानून घेणे चांगले."

(1) ताकापुरते रामायण (2) बैल गेला झोपा केला
(3) कोल्हा काकडीस राजी (4) करावे तसे भरावे

---

5. 'खांडे नवमी' खाली दिलेल्या सणांपैकी कोणत्या सणाशी संबंधित आहे ?

(1) दसरा (2) बेंदूर (3) दिवाळी (4) गुढी पाडवा

---

6. 'प्रामाणिकपणा' हे ____________ आहे.

(1) विशेषनाम (2) सामान्यनाम (3) क्रियापद (4) भाववाचक नाम

---

7. मोटेचे पाणी जेथे पडते तेथील दगडांनी बांधलेल्या कुंडीवजा जागेला काय म्हणतात ?

(1) थारले (2) थारणे (3) थारोळे (4) थावर

---

8. "एकाच ठिकाणी असलेल्या माणसांनी एकमेकांची वर्मे काढण्यात अर्थ नसतो; कारण ते एकमेकांना पुरेपूर ओळखत असतात" – या वाक्य समूहातून पुढील कोणती म्हण स्पष्ट होते ?

(1) चोरावर मोर (2) जावे त्याच्या वंशा तेव्हा कळे
(3) चोराच्या उलट्या बोंबा (4) ज्या गावच्या बोरी त्याच गावच्या बाभळी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

9. 'आकाशवाणी' चे दुसरे आणखी एक नाव घेतले जाते ते कोणते ?

(1) मनुष्यवाणी (2) आभाळवाणी (3) नभोवाणी (4) देववाणी

10. खालीलपैकी कोणत्या विभक्तीचे प्रत्यय सारखेच आहेत ?

(1) द्वितीया व तृतीया (2) चतुर्थी व षष्ठी

(3) पंचमी व सप्तमी (4) द्वितीया व चतुर्थी

11. 'भारताची उन्नती होण्यासाठी विकासाचं जाळं खेड्यापर्यंत पोहोचविण्याची शपथ सर्व शिलेदारांनी घेतली' या वाक्यातील 'उन्नती' या शब्दाचा विरुद्ध अर्थ दर्शविणारा शब्द निवडा.

(1) प्रगती (2) विकास (3) अवनत (4) अवनती

12. "सौ. नालिनीताई ह्या आमच्या आता विहीण बाई आहेत" – या वाक्यातील 'विहीण' या शब्दाचे अनेकवचनी रूप ओळखा.

(1) विहिण्या (2) विहिणा (3) विहिणी (4) वाहिन्या

13. 'चोर चोरी करून पळून जात असताना पोलिसांनी त्यांला पाहिले' या वाक्यातील 'चोर' या शब्दाचा विरुद्ध अर्थ असलेला शब्द निवडा.

(1) साधू (2) सन्याशी (3) प्रामाणिक (4) साव

14. 'क्षेपक' या शब्दाचा अर्थ स्पष्ट करणारा पर्याय निवडा.

(1) क्षेपणास्त्र सोडणारा (2) खळबळ माजविणारा

(3) मूळ ग्रंथात नंतर टाकलेला मजकूर (4) मूळ ग्रंथकार

15. 'नैसर्गिक' या शब्दाच्या उलट अर्थाचा शब्द निवडा.

(1) प्राकृतिक (2) स्वाभाविक (3) कृत्रिम (4) सृष्टी

16. 'हेमाने दारापुढे ठिपक्यांची सुंदर रांगोळी काढली' – या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाचा अव्ययप्रकार ओळखा.

(1) क्रियाविशेषण अव्यय (2) शब्दयोगी अव्यय

(3) उभयान्वयी अव्यय (4) केवल प्रयोगी अव्यय

17. 'पोर' या शब्दाचे लिंग ओळखा.

(1) पुल्लिग (2) स्त्रीलिंग (3) नपुंसक लिंग (4) तिन्ही पर्याय योग्य

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

18. 'दोन कुटुंबांत विवाहसंबंधामुळे निर्माण झालेले नाते' या शब्दसमूहास पुढील पर्यायांतून एक बरोबर पर्याय निवडा.

(1) नातलग (2) सोयरीक (3) आप्तेष्ट (4) ऋणानुबंध

19. 'राजाची स्तुती करणारा' या शब्दसमूहासाठी पुढीलपैकी एक योग्य शब्द सुचवा.

(1) भाट (2) राजकवी (3) शाहीर (4) खुशामतखोर

20. "त्या भिकाऱ्याला मी एक सदरा दिला शिवाय एक रुपयाही दिला" – या वाक्यातील 'शिवाय' हे अव्यय उभयान्वयी अव्ययाच्या कोणत्या प्रकारातील आहे ?

(1) प्रधानत्त्व सूचक
(2) गौणत्त्व सूचक
(3) वर्तमानकाळ सूचक
(4) क्रियाविशेषण सूचक

21. 'भावनेचा बांध फुटणे' – या वाक्प्रचाराचा योग्य अर्थ कोणता ?

(1) निर्भयपणे सामोरे जाणे
(2) भांबावून जाणे
(3) दाबून टाकलेली भावना उफाळून येणे
(4) अतूट नाते संबंध तोडणे

22. 'दुराग्रही' हा शब्द पुढीलपैकी कोणत्या शब्दसमूहासाठी निवडता येतो ते सांगा.

(1) हट्टीपणा करणारा
(2) आपले मत दुसऱ्याचे मत समजणारा
(3) इतरांच्या मताचा आग्रह धरणारा
(4) यांपैकी एकही नाही

23. 'यमक' हा शब्द कशाशी संबंधित आहे ?

(1) दिशा (2) शब्दालंकार (3) गायन (4) प्रदेश

24. 'गुणवंतरावांनी कृषी सेवा दल स्थापन केला' या वाक्यातील अनेक अर्थ असणारा शब्द निवडा.

(1) गुणवंतराव (2) कृषी (3) सेवा (4) दल

25. नामाचे मुख्य तीन प्रकार कोणते ?

(1) सर्वनाम, विशेषण व क्रियापद
(2) सामान्यनाम, विशेषनाम व भाववाचकनाम
(3) सर्वनाम, भाववाचकनाम व सामान्यनाम
(4) सर्वनाम, भाववाचकनाम व विशेषनाम

26. 'वाणी' या शब्दाचा विविध अर्थ दर्शविणारा शब्दसमूह पुढीलपैकी कोणता ते निवडा.

(1) आकाशवाणी, नभोवाणी, दूरवाणी
(2) वाचा, किराणा जिनसांचा दुकानदार, वैश्य
(3) संस्कृतवाणी, देववाणी
(4) संतवाणी, लोकवाणी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

27. 'स्वतः केल्याशिवाय कोणतीही गोष्ट नीट होत नाही' – या वाक्यातील अधोरेखित सर्वनामाचा प्रकार कोणता ?

(1) संबंधी सर्वनाम (2) आत्मवाचक सर्वनाम
(3) दर्शक सर्वनाम (4) सामान्य सर्वनाम

28. 'पवित्र मन, फुल' या विविध अर्थाचा एकत्र शब्द कोणता ते निवडा.

(1) सुमन (2) पुष्प (3) फुलोरा (4) फुलराणी

29. 'एखाद्या वाईट प्रवृत्तीच्या माणसाला कितीही समजावून सांगितले तरी त्याच्यावर काहीही परिणाम होत नाही' – या दृष्टान्तासाठी पुढील म्हणींपैकी कोणती म्हण लागू पडणार नाही ?

(1) सापाला दूध पाजले तरी तो विषच ओकणार
(2) कुत्र्याचे शेपूट नळीत घातले तरी शेवटी वाकडे ते वाकडेच
(3) गाढवापुढे वाचली गीता कालचागोंधळ बरा होता
(4) गवत्या बसला जेवाया आणि ताकासंगे शेवाया

30. 'घरावरुन हत्ती गेला' या वाक्यातील ध्वन्यर्थ ओळखण्यासाठी कोणत्या शब्दशक्तीची मदत होते ?

(1) अभिधा शक्ती (2) लक्षणा शक्ती
(3) व्यंजना शक्ती (4) योग अभिधा शक्ती

31. 'कोण, काय, आपण, स्वतः' – यांची रूपे __________ .

(1) लिंगानुसार बदलणारी असतात (2) वचनभेदानुसार बदलतात
(3) दोन्ही वचनात सारखी राहतात (4) क्रियापदानुसार बदलतात

32. 'मी केशवसूत वाचला' या विधानातील ध्वन्यर्थ कोणता ते खालील पर्यायातून निवडा.

(1) मी समग्र केशवसूत वाचला (2) मी केशवसुतांच्या कविता वाचल्या
(3) मी केशवसुतांविषयीचे साहित्य वाचले (4) मी केशवसुतांचे व्यक्तिमत्व वाचले

33. 'प्रसादने अंगणातील कुत्र्याला दगड मारून हाकलले' – या वाक्यातील अधोरेखित शब्दातील सामान्यरूप ओळखा.

(1) कुत्रा (2) कुत्रे (3) कुत्र्या (4) कुत्री

34. 'कमी आयुष्य असलेला' या शब्दसमूहासाठी कोणता शब्द वापरता येईल ?

(1) अल्पस्वल्प (2) क्षणभंगूर (3) अल्पायुषी (4) कालत्रयी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

35. "छे ! गरिबांना असे लुबाडणे बरे नव्हे" – या वाक्यातील 'छे' हे केवल प्रयोगी अव्यय कोणती भावना व्यक्त करते ?

(1) तिरस्कार (2) विरोध (3) आश्चर्य (4) शोक

---

36. मराठीत एकूण स्वर किती आहेत ?

(1) आठ (2) दहा (3) बारा (4) चौदा

---

37. पुढीलपैकी स्पर्श व्यंजने कोणती आहेत ?

(1) अ – आ (2) च – छ (3) य – र (4) श – ष

---

38. 'अर्धविराम' हे चिन्ह केव्हा वापरतात ?

(1) एकाच जातीचे अनेक शब्द लागोपाठ आल्यास
(2) दोन शब्द जोडतांना
(3) स्पष्टीकरण द्यावयाचे असल्यास
(4) दोन छोटी वाक्ये उभयान्वयी अव्ययांनी जोडलेली असतांना

---

39. मराठीत कोणता वर्ण स्वतंत्र मानला आहे ?

(1) क् (2) ण् (3) ळ (4) क्ष्

---

40. "शाब्बास ! तुमच्या संघाने आज अंतिम सामना जिंकला व ढालही मिळविली" – या वाक्यातील कर्म ओळखा.

(1) शाब्बास ! (2) सामना व ढाल (3) संघाने (4) अंतिम सामना

---

41. संयुक्त स्वर म्हणजे __________ .

(1) सर्व स्वर एकत्र येणे
(2) सर्वांनी मिळून आवाज काढणे
(3) दोन स्वर एकत्र येऊन निर्माण झालेले
(4) ऱ्हस्व उच्चार असलेले

---

42. कर्मकर्तरी प्रयोगाचे वाक्य ओळखा.

(1) गाय गुराख्याकडून बांधली जाते
(2) त्वा काय कर्म करिजे लघुलेकराने
(3) शिक्षक मुलांना शिकवितात
(4) शिक्षकांनी मुलांना शिकवावे

---

43. खालीलपैकी कोणत्या शब्दात व्यंजन संधी साधली आहे ?

(1) कवीश्वर (2) दुरात्मा (3) सज्जन (4) गणेश

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

44. 'मिनतवारी, आर्जव करणे' – या अर्थाचा वाक्प्रचार कोणता ?
(1) खाली मान घालणे (2) दादा-पुता करणे
(3) मान झुकवणे (4) आटा-पिटा करणे

45. 'समिती' हे नाम कोणत्या प्रकारचे आहे ?
(1) विशेषनाम (2) धर्मीवाचकनाम (3) भाववाचकनाम (4) सामान्यनाम

46. 'संस्कार म्हणजे मनावर ताबा व दुसऱ्याच्या दुःखाची जाणीव होय' – या वाक्यातील अधोरेखित शब्द पुढील कोणत्या प्रकारात मोडतो ?
(1) तद्‌भव शब्द (2) तत्सम शब्द (3) उपसर्ग घटित शब्द (4) देशी शब्द

47. 'ओढा' या शब्दाचे लिंग ओळखा.
(1) पुल्लिग (2) स्त्रीलिंग (3) नपुंसकलिंग (4) यापैकी नाही

48. 'गजाननाच्या कृपेने कार्यसिद्धी होवो' – या वाक्यातील सामासिक शब्द कोणता ?
(1) गजानन (2) कृपेने (3) कार्यसिद्धी (4) होवो

49. षष्ठी विभक्तीचे प्रत्यय कोणते आहेत ?
(1) चा, ची, चे चा, ची, चे (2) त, ई, आ त, ई, आ
(3) ऊन, हून ऊन, हून (4) ने, ए, शी नी, शी, ई, ही

50. एकच व्यंजन दोन वेळा जोडले गेले की, त्या संयुक्त व्यंजनाला __________ म्हणतात.
(1) अनुनासिक (2) द्वित्त (3) घर्षक (4) अल्पप्राण

51. 'तू' या सर्वनामाचे चतुर्थी विभक्तीतील एकवचनी रूप कोणते आहे ?
(1) तुशी (2) तुजशी (3) तुजला (4) तुझ्यात

52. योग्य विराम चिन्हांचा वापर केलेले वाक्य ओळखा.
(1) मालक म्हणाले, "अरे, तू तूप आणलेस खरे; पण तेल कोठे आहे ? विसरलास वाटते ?"
(2) मालक म्हणाले – "अरे तू, तूप आणलेस खरे, पण तेल कोठे आहे ? विसरलास वाटते !"
(3) मालक म्हणाले, "अरे तू तूप आणलेस खरे पण तेल कोठे आहे ? विसरलास वाटते !"
(4) मालक म्हणाले – "अरे, तू तूप आणलेस खरे ! पण, तेल कोठे आहे ? विसरलास वाटते !"

53. 'आजची पूजा चांगली झाली' या वाक्यात आलेल्या विशेषणाचा प्रकार ओळखा.
(1) अव्ययसाधित विशेषण (2) विधी विशेषण
(3) उत्तर विशेषण (4) नामसाधित विशेषण

54. 'आजचा पेपर खूप सोपा आहे' – या वाक्याचे नकारार्थी वाक्य कोणते ?

(1) आजचा पेपर फार अवघड नाही.
(2) आजचा पेपर खूप अवघड नाही.
(3) आजचा पेपर अजिबात अवघड नाही.
(4) आजचा पेपर बराचसा अवघड नाही.

55. 'सांजावले', 'मळमळते', 'उजाडले' हे शब्द क्रियापदांच्या कोणत्या प्रकारातील आहेत ?

(1) संयुक्त क्रियापदे
(2) भावकर्तृक क्रियापदे
(3) धातुसाधित क्रियापदे
(4) सकर्मक क्रियापदे

56. 'अकलेचा खंदक' हा वाक्प्रयोग कोणासाठी वापराल ?

(1) अत्यंत शहाणा माणूस
(2) अत्यंत मूर्ख माणूस
(3) अकलेने खंदक खोदणारा
(4) अत्यंत श्रीमंत माणूस

57. 'साप माझ्या समोरून गेला' या वाक्यातील क्रियाविशेषणाचा प्रकार ओळखा.

(1) कालवाचक क्रियाविशेषण
(2) रीतिवाचक क्रियाविशेषण
(3) स्थलवाचक क्रियाविशेषण
(4) गतीवाचक क्रियाविशेषण

58. घरादाराला व देशाला पारखा झालेला.

(1) देशद्रोही (2) फितूर (3) निर्वासित (4) परावलंबी

59. 'भिकाऱ्याला मी एक सदरा दिला; शिवाय त्याला जेवू घातले.' या वाक्यातील उभयान्वयी अव्ययाचा प्रकार ओळखा.

(1) समुच्चयबोधक
(2) विकल्पबोधक
(3) न्यूनत्वबोधक
(4) परिणामबोधक

60. 'मोठापक्षी आपले सुंदर घरटे उंच झाडावर बांधतो' – या केवल वाक्याचे पृथकरण करा.

(1) उद्देश्य – पक्षी, उद्देश्य विस्तार – मोठा, क्रियापद – बांधतो, कर्म – आपले सुंदर घरटे, विधेय विस्तार – उंच झाडावर
(2) उद्देश्य – मोठा, उद्देश्य विस्तार – पक्षी, क्रियापद – बांधतो, कर्म – आपले सुंदर घरटे, विधेय विस्तार – उंच झाडावर
(3) उद्देश्य – घरटे, उद्देश्य विस्तार – मोठापक्षी, क्रियापद – बांधतो, कर्म – सुंदर, विधेय विस्तार – उंच झाडावर
(4) उद्देश्य – उंच, उद्देश्य विस्तार – मोठापक्षी, क्रियापद – बांधतो, कर्म – सुंदर घरटे, विधेय विस्तार – झाडावर

61. पुढील कोणत्या वाक्यात शब्दयोगी अव्यय आले आहे, ते लिहा.

(1) मी पुस्तक वाचन केले
(2) त्याने एक सुंदर कविता वाचली
(3) पतंग वर जात होता
(4) टेबलखाली पेन पडला

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

62. 'मुग्धाने फुले तोडली आहेत' – या पूर्ण वर्तमान काळी वाक्याचे अपूर्ण भविष्यकाळी रूप कोणते ?
(1) मुग्धा फुले तोडेन
(2) मुग्धा फुले तोडीत असेल
(3) मुग्धाने फुले तोडली असतील
(4) मुग्धा फुले तोडीत जाईन

63. सम, सारखा, सहित, समान, योग्य, विरुद्ध हे शब्दयोगी अव्यय ______________ .
(1) नामसाधित शब्दयोगी अव्यय आहेत
(2) विशेषणसाधित शब्दयोगी अव्यय आहेत
(3) धातुसाधित शब्दयोगी अव्यय आहेत
(4) क्रियाविशेषणसाधित शब्दयोगी अव्यय आहेत

64. सर्वनाम हे ______________ .
(1) पदार्थाचे नाव सांगते
(2) नामाबद्दल विशेष माहिती सांगते
(3) क्रिया दाखवून वाक्याचा अर्थपूरा करते
(4) नामाच्या ऐवजी येते

65. 'विलासरावांचा थोरला मुलगा आज क्रिकेटचा सामना चांगला खेळला' या विधानातील विधेय कोणते ?
(1) विलासरावांचा थोरला
(2) मुलगा
(3) क्रिकेटचा सामना
(4) चांगला खेळला

66. 'यशोधन' या शब्दाचा संधी प्रकार ओळखा.
(1) स्वरसंधी (2) व्यंजनसंधी (3) विसर्गसंधी (4) पूर्वरूपसंधी

67. 'मुलांनो चांगला अभ्यास करा.' या वाक्याचा प्रकार ओळखा.
(1) स्वार्थी (2) आज्ञार्थी (3) विध्यर्थी (4) संकेतार्थी

68. 'या वयात तुला असे बोलणे शोभत नाही ?' – या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा.
(1) भाववाचक नाम
(2) विशेष नाम
(3) धातुसाधित नाम
(4) सामान्य नाम

69. 'घंटा वाजली की, शाळा भरते.' या वाक्यातील प्रधान वाक्य कोणते ?
(1) घंटा वाजली
(2) की शाळा
(3) की शाळा भरते
(4) शाळा भरते

70. केवल प्रयोगी अव्यये ओळखा.
(1) कारण, की, म्हणजे, म्हणून, जर-तर
(2) आणि, व, शिवाय, अन्, परंतु, अथवा
(3) येथे, तेथे, इकडे, तिकडे, चोहीकडे
(4) अबब !, अंग आई, अरे बापरे, अरेरे, हाय हाय

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

71. 'प्रत्येक भारतीयाने भ्रष्टाचारमुक्तीची शपथ घ्यावी.' या वाक्याचा प्रकार सांगा.

(1) स्वार्थी (2) विध्यर्थी (3) संकेतार्थी (4) आज्ञार्थी

---

72. अव्ययीभाव समासात

(1) पहिले पद महत्त्वाचे असते

(2) दुसरे पद महत्त्वाचे असते

(3) दोन्ही पदे महत्त्वाची असतात

(4) दोन्ही पदांनी सूचित केलेले वेगळेच पद महत्त्वाचे असते

---

73. 'आजच्या क्रिकेट सामन्यात सेहवाग खेळला असता तर इंग्लंड संघा विरुद्ध आपण जिंकलो असतो.' या वाक्याचा प्रकार कोणता, ते सांगा.

(1) स्वार्थी (2) आज्ञार्थी (3) विध्यर्थी (4) संकेतार्थी

---

74. पराक्रम केल्याचा आव आणणारा

(1) ताकपिठ्या (2) ढढ्ढाचार्य (3) तिरशिंगराव (4) रणवीर

---

75. 'चौथे आव्हान हे राजकीय क्षेत्रातील आहे.' हे वाक्य कोणत्या प्रकारातील आहे ?

(1) मिश्र वाक्य (2) संयुक्त वाक्य

(3) केवल वाक्य (4) स्वरूपबोधक वाक्य

---

76. अनेकवचनी शब्द ओळखा.

(1) गळा (2) शाळा (3) मळा (4) विळा

---

77. 'दादा थक्कच झाले. पाय न उचलता ते बधत उभे राहीले.' या वाक्याचे केवल वाक्यात रूपांतर कसे होईल ?

(1) दादा थक्कच झाले आणि पाय न उचलताच ते बधत उभे राहीले.

(2) दादा थक्कच झाले. पाय न उचलता बधत उभे राहीले.

(3) दादा थक्कच होऊन पाय न उचलता बधत राहीले.

(4) दादा थक्कच होऊन, बधत राहीले ते पाय न उचलता.

---

78. 'परभणीला' या शब्दातील विभक्ती ओळखा.

(1) द्वितीया (2) षष्ठी (3) पंचमी (4) सप्तमी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

79. 'दादा घोड्यावर बसले आणि पुन्हा एकदा केरुनाना म्हणाला.' या वाक्याचे मिश्र वाक्यात रूपांतर करा.
(1) दादा घोड्यावर बसले पण पुन्हा एकदा केरुनाना म्हणाला.
(2) केरुनाना म्हणाला, दादा घोड्यावर बसले.
(3) दादा घोड्यावर बसले आणि केरुनाना म्हणाला.
(4) जेव्हा दादा घोड्यावर बसले. तेव्हा पुन्हा एकदा केरुनाना म्हणाला.

---

80. रिकाम्या जागी योग्य शब्द निवडा.
'इंग्रजी वाङ्मयात घुबड हे ज्ञानाचे ________ आहे; पण त्याच घुबडाला आपल्याकडे अशुभ मानतात.'
(1) दान (2) प्रतीक (3) निशाण (4) संबोधन

---

81. 'पाण्यावरले शेवाळ तानूने हाताने सारुन हात-पाय स्वच्छ धुतले.' याचे संयुक्त वाक्य कसे बनवता येईल ?
(1) पाण्यावरले शेवाळ तानूने हाताने सारले तेंव्हा तिला हात-पाय धुता आले.
(2) तानूने शेवाळ सारले, हात-पाय स्वच्छ धुतले.
(3) पाण्यावरले शेवाळ तानूने हाताने सारले आणि हात-पाय स्वच्छ धुतले.
(4) जेंव्हा तानूने शेवाळ बाजूल सारले तेंव्हाच तिने हात-पाय स्वच्छ धुतले.

---

82. मराठी वर्णमालेत एकूण किती वर्ण महाप्राण म्हणून मानले जातात ?
(1) 48 (2) 14 (3) 34 (4) 12

---

83. 'त्याचा धाकटा मुलगा काल अतिरेक्यांविरुद्ध लढताना शहीद झाला.' या वाक्यातील उद्देश्य वाक्य ओळखा.
(1) अतिरेक्यांविरुद्ध (2) लढताना
(3) शहीद झाला (4) त्याचा धाकटा मुलगा

---

84. 'तू एवढ्या भाकरी <u>कराव्यात</u>' – या वाक्यातील अधोरेखित क्रियापदाचा आख्यात ओळखा.
(1) आख्यात (2) वाख्यात
(3) ताख्यात (4) लाख्यात

---

85. पुढील वाक्यातील उद्देश्य विस्तार कोणता ?
'बाभळीच्या काटेदार फांद्यांनी ती गाडी शिगोशिग भरली होती.'
(1) ती गाडी (2) शिगोशिग
(3) भरली होती (4) बाभळीच्या काटेदार फांद्यांनी

---

86. क्रियेविषयी अधिक माहिती सांगणाऱ्या अविकारी शब्दाला ________ म्हणतात.
(1) केवल प्रयोगी अव्यय (2) उभयान्वयी अव्यय
(3) क्रियाविशेषण अव्यय (4) शब्दयोगी अव्यय

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

87. मिश्रवाक्यात एकच प्रधान वाक्य असते. या विधानाला योग्य, तो पर्याय निवडा.

(1) हे विधान बरोबर आहे
(2) हे विधान चूक आहे
(3) हे विधान अंशतः बरोबर नाही
(4) काही सांगता येत नाही

88. 'राजघराण्यात अत्तराचे दिवे लागत होते' – या वाक्यातील ध्वन्यर्थ ओळखा.

(1) दिव्यात तेला ऐवजी अत्तर घालायचे
(2) दिव्यात अत्तर घातल्याने प्रकाश भरपूर येतो
(3) दिव्यातील तेलाची वात उंदीर पळवून न्यायचे म्हणून
(4) बेसुमार उधळपट्टी करणे

89. 'अपमान केल्यास कुणाला राग येत नाही.' या वाक्याचे होकारार्थी रूप कसे करता येईल ?

(1) अपमान केल्यास कुणाला राग येतो.
(2) अपमान केल्यास प्रत्येकाला राग येतोच.
(3) प्रत्येकाचा अपमान झाला तरी राग येत नाही.
(4) राग येतो जेंव्हा प्रत्येकाचा होतो तेंव्हा.

90. देशी शब्द ओळखा.

(1) रेडा
(2) बॅट
(3) घास
(4) चाक

91. जर दोन वाक्ये ________ नी जोडली तर मिश्र वाक्य तयार होते.

(1) सामान्यनामांनी
(2) सर्वनामांनी
(3) विशेषणांनी
(4) गौणत्वबोधक अव्ययांनी

92. 'च' या वर्गातील च्, छ्, ज्, झ – या वर्णांचा उच्चार ________ असा दुहेरी होतो.

(1) कंठ्य व तालव्य
(2) मूर्धन्य व कंठ्य
(3) तालव्य व दंत तालव्य
(4) दंत्य व औष्ठ्य

93. उद्देशांग व विधेयांग असे दोन भाग कोणत्या वाक्यप्रकारांचे केले जातात ?

(1) केवल वाक्य
(2) मिश्र वाक्य
(3) संयुक्त वाक्य
(4) वरील सर्व

94. 'साहेब' हा शब्द मराठीत कोणत्या भाषेतून आला आहे ?

(1) इंग्रजी
(2) अरबी
(3) पोर्तुगीज
(4) हिंदी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

95. दुधात साखर पडणे – या म्हणीसाठी कोणता अर्थ योग्य आहे ?
(1) आनंदात भर पडणे
(2) दुधाने तोंड पोळणे
(3) ताक फुंकून पिणे
(4) यांपैकी एकही नाही

96. पोटात शूळ उठणे – या म्हणीचा अर्थ खालील पर्यायांतून शोधा.
(1) खादाडपणा करणे
(2) मत्सर वाटणे
(3) पोटात वेगळेच व ओठात वेगळेच असणे
(4) वडिलांपेक्षा बेटा कर्तबगार

97. वेसण घालणे – या म्हणीचा योग्य अर्थ खालील पर्यायांतून लिहा.
(1) वारंवार बजणून सांगणे
(2) खूप दुःख देणे
(3) मर्यादा घालणे
(4) हौस पुरवणे

98. पुढे दिलेल्या पर्यायांतून म्हण ओळखा.
(1) इंगा दाखवणे
(2) ओहोटी लागणे
(3) कैवार घेणे
(4) रोज मरे त्याला कोण रडे

99. खालील पर्यायात कोणती म्हण नाही ते ओळखा.
(1) रिकाम्या देवळावर कावळ्याची वस्ती
(2) आकांडतांडव करणे
(3) ल्हान तोंडी मोठा घास
(4) लंकेत सोन्याच्या विटा

100. खाली दिलेल्या वाक्यसंग्रहावर म्हण शोधून काढा.
''माधवराव मुळचेच स्वभावाने भिडस्त होते त्यामुळे लोक त्यांच्याकडून मागून नेलेली वस्तू किंवा पैसे त्यांना वरत करायचेच नाहीत. हळू हळू त्यांच्याकडे जे होते ते सर्व गेले. आणि एके दिवशी भीक मागण्याची पाळी माधवरावांवर आली.''
(1) तुरत दान महापुण्य
(2) भीक नको पण कुत्रे आवर
(3) भित्यापोटी ब्रह्मराक्षस
(4) भिड भिकेची बहीण

101. 'शरणागती पत्करणे' – यासाठी पुढील कोणता वाक्प्रचार लागू पडणार नाही ?
(1) हत्यार खाली ठेवणे
(2) नाक मुठीत धरणे
(3) दाती तृण धरणे
(4) दडी मारणे

102. 'शहाण्याला शब्दाने सांगितले की, तो उमजतो पण मुर्खाला छडीशिवाय भागत नाही.' या संदर्भावरुन म्हण ओळखा.
(1) अति शहाणा त्याचा बैल रिकामा
(2) शहाण्याला शब्दांचा मार
(3) छडी वाजे छम छम विद्या येई घम घम
(4) शहाणे करून सोडावे सकळ जना

103. पुढील शब्दांतून प्रत्यय साधित शब्द ओळखा.

(1) अधिपती (2) अनुक्रम (3) उत्कर्ष (4) जनक

104. 'चोराच्या मनात चांदणे' या म्हणीला समानार्थी म्हण ओळखा.

(1) 'मन चिंती ते वैरी न चिंती' (2) 'ओळखीचा चोर जीवे न सोडी'

(3) 'खाई त्याला खवखवे' (4) 'असंगाशी संग प्राणाशी गाठ !'

105. संकेतार्थ नसलेले वाक्य ओळखा.

(1) चांगला अभ्यास केलास तर उत्तम यश मिळेल

(2) तू आता अभ्यास केलास तरी चालेल

(3) अभ्यास केला नाहीस तर नापास होशील

(4) मुलांनो, चांगला अभ्यास करा

106. 'समीरला वर्गात व्याख्यान देणं फार सोपं वाटायचं पण जेंव्हा तो प्राध्यापक झाला तेंव्हा त्याला वर्गात व्याख्यान देणं सोपं नसल्याचा अनुभव आला.' म्हणतात ना

(1) 'दुसऱ्याच्या डोळ्यातील कुसळ दिसते पण स्वतःच्या डोळ्यातील मुसळ दिसत नाही'

(2) 'दुरुन डोंगर साजरे'

(3) 'टाळीचे घाव सोसल्याशिवाय देवपण येत नाही'

(4) 'गुरुची विद्या गुरुस फळली'

107. हाक मारतांना नावापुढे कोणते विरामचिह्न वापराल ?

(1) , (2) ; (3) ! (4) ' '

108. 'नम्रतेने, विनयशीलतेने चांगल्या चांगल्या गोष्टी साध्य होतात.' हा अर्थ स्पष्ट करण्यासाठी पुढीलपैकी म्हण निवडा.

(1) 'प्रयत्नांती परमेश्वर' (2) 'दाम करी काम'

(3) 'मुंगी होऊन साखर खावी' (4) 'ताकाला जाऊन भांडे लपविणे'

109. वाक्याचा प्रकार ओळखा.

'अनर्थाला कारणीभूत असणारं आपलं अज्ञान दूर करण्यासाठी आपण झटू या.'

(1) केवल वाक्य (2) मिश्र वाक्य (3) संकेतार्थ (4) आज्ञार्थी

110. पुढे दिलेल्या चार पर्यायांपैकी एक म्हण ओळखा.

(1) अंगाचा तिळपापड होणे (2) जीव कासावीस होणे

(3) नाकापेक्षा मोती जड (4) यांपैकी एकही नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्रमांक 111 ते 115 ची उत्तरे लिहा :

आपल्या भारतीय संस्कृतीत महाभारताचे स्थान आगळेच आहे. व्यास महर्षींनी लिहिलेल्या या महाकाव्याची थोरवी इतकी महान आहे की, आयुष्याच्या प्रत्येक टप्प्यावर आपण त्यापासून बोध घेऊ शकतो. महाभारताचा उत्कर्ष बिंदू म्हणजे कौरव-पांडवां मधील महायुद्ध. हे युद्ध लढले गेले कुरुक्षेत्रावर. प्राचीन काळात याच ठिकाणी वैदिक वाङ्मय लिहिले गेले. धार्मिक परंपरा, सामाजिक प्रथांचा उगमही याच ठिकाणी झाला. त्यामुळे या जागेला भारतीय संस्कृतीचे जन्मस्थान मानले जाते. महाभारतातील युद्धाच्या खाणाखुणा आजही भद्रकाली मंदिर, ब्रह्मसर, बाणगंगा, ज्योतिसार या ठिकाणी जपलेल्या आहेत. कुरुक्षेत्र हे 51 शक्तिपीठांपैकी एक पीठ आहे. महाभारतातील युद्धाचे सर्वात मोठे फलित म्हणजे 'श्रीमद्‌भगवद्‌गीता'. युद्धासाठी समोर उभे ठाकलेले आप्तस्वकीय पाहून गोंधळलेल्या अर्जुनाला धीर देऊन कर्मयोगाचा जो उपदेश भगवान श्रीकृष्णांनी केला, तो म्हणजे जगद्वंद्य 'भगवतगीता'. कुरुक्षेत्रावरील ज्योतीसार येथे भगवद्‌गीता सांगितल्याचे मानले जाते. ज्या वटवृक्षाखाली श्रीकृष्णाने हा उपदेश केला, तो वटवृक्ष आजही पाहायला मिळतो. याच ठिकाणी श्रीकृष्णाने आपले विराट रूप दर्शन देऊन तोच या जगाचा प्रतिपालक आहे आणि संहारकही आहे याची प्रचिती दिली.

कुरुक्षेत्रावर भगवान श्रीकृष्णाच्या बहुरंगी व्यक्तिमत्त्वाचे दर्शन घडविणारे संपन्न म्युझियमही आहे. प्राचीन कालखंडातील विविध हस्तलिखिते, चित्रे, शिल्पे, कलाकृती, उत्खननात सापडलेले अवशेष इथे ठेवलेले आहेत. कुरुक्षेत्राचे दर्शन घेतल्यानंतर आपण प्राचीन गौरवशाली परंपरेचा हिस्सा आहोत या विचाराने मन भरून येते.

---

111. महाभारताचा उत्कर्ष बिंदू कोणता ?

(1) भारतीय संस्कृती (2) कुरुक्षेत्र
(3) व्यास महर्षी (4) कौरव-पांडव महायुद्ध

---

112. भारतीय संस्कृतीचे जन्म स्थान कोणते ?

(1) भद्रकाली मंदिर (2) बाणगंगा (3) कुरुक्षेत्र (4) ज्योतिसार

---

113. महाभारतातील युद्धाचे सर्वात मोठे फलित म्हणजे.

(1) कौरव-पांडव महायुद्ध (2) भारतीय संस्कृती
(3) श्रीमद्‌भगवद्‌गीता (4) धार्मिक परंपरा

---

114. श्रीकृष्णाने कुरुक्षेत्रावर कोणाला उपदेश केला ?

(1) कौरवांना (2) पांडवांना
(3) गोंधळलेल्या अर्जुनाला (4) आप्तस्वकीयांना

---

115. श्रीकृष्णाने आपले विराटरूप दर्शन देऊन कशाची प्रचिती दिली ?

(1) आप्तस्वकीय असल्याची (2) जगाचा प्रतिपालक व संहारकही असल्याची
(3) गौरवशाली परंपरेची (4) कर्मयोगाची

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्रमांक 116 ते 120 ची उत्तरे लिहा :

दुःखे येतात ती आपली कसोटी पाहण्यासाठीच येतात. त्यावेळी न डगमगणे हाच खरा पुरुषार्थ. भट्टीतून तावून सुलाखून निघाल्याखेरीज सोन्याला तेज चढत नाही किंवा टाकीचे घाव सोसल्याखेरीज दगडाला देवपण येत नाही, हे आपणाला माहीत नाही काय ? पैलू पाडल्याशिवाय हिऱ्यालासुद्‌धा किंमत येत नाही. आपणावर कोसळणारी दुःखे ही अशीच आपल्या व्यक्तिमत्त्वाला पैलू पाडण्यासाठी निर्माण झाली आहेत असे आपण का समजू नये ? शिवाय असे पाहा, जगात दुःखे आहेत म्हणून सुखाची किंमत आपणास कळते ना ? जगात अंधारी रात्र आहे म्हणूनच चंद्राला महत्त्व. त्याचप्रमाणे दुःख आहे म्हणूनच जगात सुखाचे महत्त्व आहे असे तुम्हाला नाही वाटत ? नुसते गोड जेवण जेवण्याचा तुम्ही कधी प्रयत्न केला आहे काय ? नुसत्या गोडाने तोंडाला कशी मिठी बसते, हे तुम्हाला माहीत आहेच. केवळ सुखच जगात असते तर अशीच आपली स्थिती झाली नसती का ? शिवाय दुःखानंतर सुख आले म्हणजे त्याची लज्जत काही न्यारीच असते असा अनुभव कुणाला नाही ? परीक्षेसाठी मरमर कष्ट केल्यानंतरच निकालाच्या आनंदाची खरी गोडी आपणास कळते. असे जर आहे तर वर्तमानकाळच्या दुःखाबद्दल आपण कुरकूर का करावी ? आणि दुःख पर्वताएवढे असे का मानावे ?

---

116. या उताऱ्यात पुरुषार्थ कशाला म्हटले आहे ?

(1) दुःख सहन करणे (2) दुःखात न डगमगणे
(3) दुःखात आपली परीक्षा होणे (4) यांपैकी एकही नाही

---

117. दगडाला देवपण कशामुळे येते ?

(1) टाकीचे घाव सोसल्याने (2) टाकीचे घाव घातल्याने
(3) दगडाची मूर्ती तयार केल्याने (4) मूर्तीची पूजा केल्याने

---

118. सुखाची किंमत कशामुळे कळते ?

(1) दुःख नसल्यामुळे (2) सुख प्राप्तीमुळे
(3) दुःखामुळे (4) सुख नसल्यामुळे

---

119. चंद्राला महत्त्व कुणामुळे प्राप्त होते ?

(1) सूर्यामुळे (2) प्रकाशामुळे (3) लोकांमुळे (4) अंधारामुळे

---

120. परीक्षेच्या निकालाच्या आनंदाची खरी गोडी कधी कळते ?

(1) परीक्षेसाठी मरमर कष्ट केल्यानंतरच (2) पुस्तकांचे वाचन करून परीक्षा दिल्यानंतर
(3) घरीच अभ्यास करून परीक्षा दिल्याने (4) अभ्यास न करताच परीक्षा दिल्याने

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्रमांक 121 ते 125 ची उत्तरे लिहा :

जातीने मनुष्य श्रेष्ठ किंवा कनिष्ठ ठरतो, हा विचार सर्व संत-महंतांनी आणि विचारवंतांनी पुसून टाकण्याचा अखंड प्रयत्न केला आहे. संतांचे विचार आणि आचार समतेचे द्योतक आहेत. ज्याच्या मनात समता नाही आणि ममताही नाही, त्याला संतत्वाच्या आणि देवत्वाच्या जवळ जाण्याचा अधिकार कधीच लाभणार नाही. तोच खरा अस्पृश्य समजावा. ही विशाल आणि सर्वसमावेशक दृष्टी संतांच्या साहित्यातून प्रकट झाली आहे. 'भेदाभेद भ्रम अमंगळ' आणि 'जे जे भेटे भूत ते ते जाणिजे भगवंत' हा उदात्त विचार तर्कशुद्ध आहे. आपल्या खाद्यांवर जातीय उच्चनीचतेचे जे पिशाच्च शतकानुशतके ठाण मांडून बसले आहे, ते फेकून दिले पाहिजे, हे अनेक संतांनी गर्जून सांगितले आहे. परोपरीने सांगितले आहे. पण माणसाचा मुर्दाडपणा अलौकिक आहे. संतांच्या कपाळावर त्याने जाती-वर्णाची लेबले तत्परतेने आणि धूर्तपणे चिकटविली. खरे तर साधूंचीच काय सर्वसामान्यांचीही जात माणूसच असते, माणूसच असावी. माणसांची जाती वाढावी. मानव्याची उंची वाढत जावी; हे संतांचे स्वप्न आहे. पण हे घडत नाही; म्हणून संतांच्या वाणीला अनेक वेळा हुंदके फुटलेले आहेत.

---

121. वरील उताऱ्यात संतमहंतांनी कोणता प्रयत्न केल्याचे म्हटले आहे ?
- (1) जातीने मनुष्य श्रेष्ठ वा कनिष्ठ ठरतो हा विचार रुजवण्याचा
- (2) जातीने मनुष्य श्रेष्ठ वा कनिष्ठ ठरत नाही हा विचार रुजवण्याचा
- (3) जातीने मनुष्य श्रेष्ठ ठरतो पण कनिष्ठ ठरत नाही हा विचार रुजवण्याचा
- (4) जातीने मनुष्य श्रेष्ठ ठरत नाही पण कनिष्ठ ठरतो हा विचार रुजवण्याचा

---

122. संतांचे विचार आणि आचार कशाचे द्योतक आहेत ?
- (1) संतांचे विचार आणि आचार समतेचे द्योतक नाहीत
- (2) संतांचे विचार आणि आचार समतेचे द्योतक आहेत
- (3) संतांचे विचार समतेचे द्योतक आहेत; परंतु आचार नाही
- (4) संतांचा आचार समतेचे द्योतक आहे; परंतु विचार नाही

---

123. लेखकाच्या मते खरा संत कोण ?
- (1) ज्याच्या मनात समता नाही मम आणि ममता नाही तो
- (2) ज्याच्या मनात समता आणि ममता आहे तो
- (3) ज्याच्या मनात समता आहे पण ममता नाही तो
- (4) जो समता व ममताच्या पलीकडे आहे तो

---

124. वरील उताऱ्यात कोणता विचार तर्कशुद्ध असल्याचे म्हटले आहे ?
- (1) अभेद भ्रम अमंगळ
- (2) भेदाभेद भ्रम मंगळ
- (3) भेदाभेद भ्रम अमंगळ
- (4) यांपैकी कोणताच नाही

---

125. वरील उताऱ्यात संतांचे कोणते स्वप्न असल्याचे म्हटले आहे ?
- (1) मानव्याची उंची वाढू नये
- (2) माणसांच्या जातींत वाढ होत जावी
- (3) मानव्याची उंची वाढत जावी
- (4) मानव्याची उंची वाढू नये आणि माणसाच्या जातींत वाढ व्हावी

खालील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्रमांक 126 ते 130 ची उत्तरे लिहा :

अनेक लोक अतिशयोक्तीवर आधारलेल्या विनोदाला नाके मुरडतात. पण हा गैरसमज अज्ञानावर आधारलेला आहे. माझी त्यासंबंधीची भूमिका वेगळी आहे. सत्याचे आकलन केवळ वास्तव दृष्टीनेच त्याच्याकडे पाहून होते, असे नव्हे. कधी कधी सत्याकडे अवास्तव किंवा विपर्यस्त दृष्टीने बघावे लागते. म्हणजे त्याच्या मर्यादा समजतात. पुष्कळ माणसे स्वतःचा चेहरा आरशात न्याहाळून पाहताना वेडेवाकडे विक्षेप करीत असतात. ते काय आपल्या चेहऱ्याचे विडंबन करतात ? नाही. पण तसे विक्षेप केल्याखेरीज त्यांना आपल्या चेहऱ्याची यथार्थ कल्पना येत नाही. फुगीर किंवा खोलगट आरशासमोर आपण अगदी शांतपणे आणि गंभीरपणे उभे राहिलो तर आपल्या आकृतीचे भयानक रूप आपल्याला आपल्या डोळ्यांनीच पाहावयास सापडते. तथापि त्यामुळे आपल्याला त्या आरशाचा तिरस्कार वाटत नाही. किंबहुना तासन् तास त्या आरशासमोर उभे राहून आत्मरंजन करण्याचा मोह आपल्याला अनावर होतो. याचे रहस्य काय आहे ? तेच विनोदात अतिशयोक्तीचे महत्त्व आहे. केवळ विनोदातच नव्हे तर सामान्य जीवनातही अतिशयोक्तीला फार मोठे स्थान आहे. कारण त्याखेरीज वास्तवाची आपणास कल्पनाच येऊ शकत नाही. 'माझ्या सर्वांगाची आग झाली', 'लाथ मारीन तेथे पाणी काढीन', 'माझ्या पोटात कावळे ओरडू लागले आहेत' अशी भाषा आपण सहज बोलतो किंवा ऐकतो. अतिशयोक्ती काय याहून वेगळी असते ?

126. वरील उताऱ्यात लेखकाने लोकांचा कोणता गैरसमज अज्ञानावर आधारलेला असल्याचे म्हटले आहे ?
(1) अतिशयोक्तीवर आधारलेल्या विनोदाला नाके न मुरडण्याचा
(2) अतिशयोक्तीवर आधारलेल्या विनोदाला नाके मुरडण्याचा
(3) अतिशयोक्ती हाच विनोद आहे, हे न समजण्याचा
(4) अतिशयोक्ती हा विनोद होऊ शकत नाही याचा

127. कधी कधी सत्याकडे कसे बघावे असे लेखक म्हणतात ?
(1) वास्तव दृष्टीने
(2) वास्तव किंवा विपर्यस्त दृष्टीने
(3) विपर्यस्त दृष्टीने
(4) अवास्तव किंवा विपर्यस्त दृष्टीने

128. माणसांना आपल्या चेहऱ्याची यथार्थ कल्पना कधी येते ?
(1) आरशात न्याहाळून वेडेवाकडे विक्षेप केल्याने
(2) आपणच आपले विडंबन न केल्याने
(3) आरशात न्याहाळून विडंबन न करता विक्षेप केल्याने
(4) यांपैकी एकही नाही

129. माणसांना आरशात पाहण्याचा मोह का होतो ?
(1) आपले भयानक स्वरूप आपल्याला दिसते म्हणून
(2) केवळ मनोरंजनासाठी
(3) आरशाचा तिरस्कार वाटतो म्हणून
(4) आरशाबद्दल फार प्रेम वाटते म्हणून

130. उताऱ्यातील 'लाथ मारीन तेथे पाणी काढीन' या म्हणीतून कोणता अर्थ प्रकट होतो ?
(1) लाथ मारली की जमिनीतून पाणी बाहेर येते
(2) लाथ मारली तरी जमिनीतून पाणी बाहेर येणे शक्य नाही
(3) एखाद्याला लाथ मारली की त्याच्या डोळ्यातून पाणी येते
(4) स्वतःच्या कर्तृत्वाचा व पुरुषार्थाचा आत्मविश्वास असणे

131. Choose the correct option :

One who eats human flesh is called

(1) savage (2) nomadic (3) non-vegetarian (4) cannibal

---

132. Which one of the following is a grammatically correct sentence ?

(1) He seldom or never refuses requests.

(2) He seldom or ever refuses a request.

(3) He seldom or often refuses requests.

(4) He seldom or rarely refuses to request.

---

133. Which one of the following is ***not*** a 'preposition' ?

(1) through (2) into (3) but (4) between

---

134. Choose the most suitable word for the expression :
'Belief in the existence of God.'

(1) Atheism (2) Deism (3) Fanaticism (4) Scepticism

---

135. Choose the correct sentence from the following :

(1) The train left before we reached the station.

(2) The train will leave before we reached the station.

(3) The train had left before we reached the station.

(4) The train was leaving before we reached the station.

---

136. Choose appropriate form of the verb to fill in the blank :
She ______________ in America since 1995.

(1) lives (2) is living

(3) have been living (4) has been living

---

137. Choose the right adjective and fill in the blank :
Could you lend me _______ money ?

(1) some (2) any (3) much (4) little

---

138. Which one of the following suffixes is ***not*** a class-changing suffix ?

(1) -ment (2) -ness (3) -hood (4) -ly

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

139. Fill in the blank with the correct option :
I am very busy today. __________ we can go out tomorrow.
(1) Fortunately (2) Certainly
(3) Perhaps (4) Obviously

140. Use one word for the underlined group of words in the following sentence :

A man who spends too much is not a sensible person.

(1) A spendthrift (2) A waster
(3) A spender (4) An uneconomical man

141. Fill in the blank with the appropriate article :
France is ________ European country.
(1) a (2) an (3) the (4) no article

142. Write an adjective form of 'distinction'.
(1) distinctive (2) distinctly (3) distinctness (4) distinctively

143. Choose the correct alternative to complete the sentence :
If the company purchases the new machinery, a number of workers ________ .
(1) will be recruited (2) will be out of work
(3) will declare a lock-out (4) will be laid back

144. Choose from the following the verb form of 'liberty' :
(1) libertine (2) liberation (3) liberality (4) liberate

145. You are hitting him below the belt. 'To hit below the belt' means ________ .
(1) to criticise (2) to denounce
(3) to attack unfairly (4) beat with the belt

146. Choose the correct word for the underlined words in the sentence :

Small-pox is a disease which is commonly caught from others.

(1) infectious (2) contagious
(3) parasitic (4) communicative

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

147. Choose the correct suffix to complete the following word :

Favour_________

(1) ate (2) ete (3) ite (4) iate

148. Choose the correct option to fill in the blank :

The little girl tried to _______ her brother when he broke his toy.

(1) condole (2) condone (3) console (4) compensate

149. Knowing that he was a convict, I didn't allow him to enter my house.

Identify the underlined clause :

(1) Adjective clause (2) Adverb clause

(3) Noun clause (4) None of the above

150. Which one of the following is ***not*** a plural noun ?

(1) mice (2) cattle (3) oxen (4) goose

151. The growing disparity among the several states has been a subject of discussion for the politicians in India.

Choose the word opposite to the meaning of 'disparity'.

(1) brotherhood (2) equality

(3) diversity (4) fraternity

152. It was a very fine morning.

Which of the options best represents the exclamatory form of the above sentence ?

(1) What was the fine morning ! (2) How fine was the morning !

(3) The morning was very fine ! (4) What a fine morning it was !

153. Which one of the following words is ***not*** an adverb ?

(1) frequently (2) always (3) happy (4) fast

154. Choose from the alternatives, the sentence which is in perfect past tense :

(1) She has been writing a letter.

(2) She had been writing a letter.

(3) She had written a letter.

(4) She has written a letter.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

155. Choose the correct alternative to fill in the blank :
Ram is ________ than Lakshman.

(1) elder (2) older (3) eldest (4) oldest

156. He is believed to be a very industrious worker.

The synonym of the word 'industrious' is ____________ .

(1) successful (2) punctual (3) diligent (4) sensible

157. Complete the following sentence with the correct alternative :
If I had not saved Ravi, he __________ .

(1) would die
(2) would have died
(3) would had died
(4) will have died

158. Choose the correct option to fill in the blank :
If you make a promise, you must be sure to __________ it.

(1) accomplish (2) keep (3) follow (4) succeed

159. Rearrange the jumbled parts of the sentence in proper sequence :

P. most of the students

Q. was so confusing that

R. the teacher's explanation

S. didn't understand it

(1) PQRS (2) PQSR (3) RQPS (4) PSRQ

160. Select the word which is closest to the meaning of the word 'brevity' :

(1) stupidity
(2) helplessness
(3) conciseness
(4) incongruity

161. Choose the correct verb-form :
She ran because she _______ in a hurry.

(1) is
(2) was
(3) must be
(4) could be

162. She always lives in a fool's paradise.
The meaning of the phrase 'a fool's paradise' is __________ .

(1) paradise of idiots
(2) to live in the past
(3) to live in illusions
(4) to have happy dreams

163. Choose the correct option :

a. date : a particular day of the month

b. date : romantic meeting with the boy-friend or girl-friend

(1) a is correct and b is wrong
(2) b is correct and a is wrong
(3) both a and b are wrong
(4) both a and b are correct

164. Choose the correct option to fill in the blank :
She is the only _______ to her father's property.

(1) hare
(2) hair
(3) here
(4) heir

165. Choose the correct sentence from the following :

(1) If Pooja had worked hard, she will have got the job she desired.
(2) If Pooja had worked harder, she will get the job she desires.
(3) If Pooja had worked harder, she would have got the job she desired.
(4) If Pooja will work hard, she will get the job she desired.

166. Choose the correct sentence from the following :

(1) The examiner asked Lisa what is the capital of Italy.
(2) The examiner asked Lisa to name the capital of Italy.
(3) The examiner questioned Lisa of the capital of Italy.
(4) The examiner asked Lisa which is the capital of Italy.

167. 'Listen carefully.'

The mood in which the verb is used in this sentence is ____________ .

(1) subjunctive
(2) indicative
(3) imperative
(4) interrogative

168. Choose the correct passive form of the sentence :
'Bring me a glass of water.'
(1) A glass of water has been brought for me.
(2) A glass of water may be brought for me.
(3) Let a glass of water to be brought for me.
(4) You are to bring a glass of water for me.

---

169. Pick out the correct question tag for the following :
You will call me as soon as you reach home, ________
(1) will you ? (2) won't you ? (3) don't you ? (4) do you ?

---

170. He turned down my proposal.
The meaning of the underlined phrase is ____________ .
(1) criticised (2) accepted (3) rejected (4) amended

---

171. Choose the correct alternative to complete the sentence :
I am writing a letter to ______________ .
(1) a friend of me (2) a friend of myself
(3) a friend of ourself (4) a friend of mine

---

172. Which one of the following is ***not*** a figure of speech :
(1) metaphor (2) personification (3) elegy (4) oxymoron

---

173. Complete the following sentence choosing the correct alternative :
The fire soon ____________ the wooden hut.
(1) extinguished (2) squashed
(3) dissolved (4) consumed

---

174. Choose the correct option which has the same meaning for the word 'PRAGMATIC' :
(1) theoretical (2) realistic (3) productive (4) suitable

---

175. She was a religious lady, but her son was _______ .
Choose the word opposite in meaning of the underlined word :
(1) pious (2) an atheist (3) unreligious (4) philosopher

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

176. Fill in the blanks with appropriate prepositions :
Finding myself short ________ money, I wrote ________ my uncle ________ help.

(1) with; to ; for (2) of; to; about
(3) in; to; to (4) of; to; for

177. Choose the correct sentence from the following :

(1) Neither of the two boys were successful in the examination.
(2) Neither of the both boys were successful in the examination.
(3) Neither of the two boys are successful in the examination.
(4) Neither of the two boys is successful in the examination.

178. Choose the word that is spelt correctly :

(1) Bureaucracy (2) Bereucracy
(3) Beaurocracy (4) Bureocracy

179. He said, "The man has been coming."
The correct indirect narration is ________

(1) He said the man was coming.
(2) He said that the man had been coming.
(3) He said that the man have been coming.
(4) He told that the man has been coming.

180. Choose the word which is misspelt :

(1) embarrassment (2) parliment
(3) encouragement (4) disappointment

181. A posthumous award was given to the poet.

The meaning of the word 'posthumous' is ______________ .

(1) postal (2) after-death (3) creditable (4) literary

182. Choose the correct expression which expresses the meaning of the idiom :
'To cut one's coat according to one's cloth.'

(1) to be well dressed
(2) to lead a luxurious life
(3) to live within means
(4) to work under the directions of someone

183. Fill in the blank with the correct option :
Mahatma Gandhi was very simple and innocent; his behaviour was __________ .
(1) childish (2) child-like (3) humble (4) proud

184. Which one of the following is a grammatically correct sentence ?
(1) He was kind enough to grant my request.
(2) He was enough kind to grant my request.
(3) He was kind enough for granting my request.
(4) He was kindly enough to grant my request.

185. Mumbai is the biggest city in India.
The correct transformation of this sentence into positive degree is
(1) All cities in India are as big as Mumbai is.
(2) A fewer cities in India are as big as Mumbai is.
(3) No other city in India is as big as Mumbai is.
(4) India has no less cities as big as Mumbai is.

Read the following passage and answer the following questions (186 – 190) on it.

People tend to amass possessions, sometimes without being aware of doing so. Indeed they can have a delightful surprise when they find something useful which they did not know they owned. Those who never have to change house become indiscriminate collectors of what can only be described as clutter. They leave unwanted objects in drawers, cupboards and attics for years in the belief that they may one day need just those very things. As they grow old, people also accumulate belongings for two other reasons, lack of physical and mental energy, both of which are essential for turning out and throwing away, and sentiment. Things owned for a long time are full of associations with the past, perhaps with the relatives who are dead, and so they gradually acquire a value beyond their true worth.

Some things are collected deliberately in the home in an attempt to avoid waste. Among these I would list string and brown paper, kept by thrifty people when a parcel has been opened, to save buying these two requisites. Collecting small items can easily become a mania. I know someone who always cuts out from newspapers sketches of model clothes that she would like to buy, if she had the money. As she is not rich, the chances that she will ever be able to afford such purchases are remote. But she is never sufficiently strong-minded to be able to stop the practice. It is a harmless habit, but it litters up her desk to such an extent that every time she opens it, loose bits of paper fall out in every direction.

Collecting as a serious hobby is quite different and has many advantages. It provides relaxation for leisure hours, as just looking at one's treasure is always a joy. One does not have to go out for amusement as the collection is housed at home. Whatever it consists of — stamps, records, first editions of books, china glass, antique furniture, pictures, model

cars, stuffed birds, toy animals — there is always something to do in connection with it, from finding the right place for the latest edition to verifying facts in reference books. This hobby educates one not only in the chosen subject, but also in general matters which have some bearing on it. There are also other benefits. One wants to meet like-minded collectors to get advice, compare notes, to exchange articles, to show off the latest find. So one's circle of friends grows. Soon the hobby leads to travel, perhaps to a meeting in another town, possibly a trip abroad in search of a rare specimen, for collectors are not confined to any one country. Over the years one may well become an authority on one's hobby and will very probably be asked to give informal talks to little gatherings and then, if successful, to larger audiences. In this way self-confidence grows, first from mastering a subject, then from being able to talk about it. Collecting, by occupying spare time so constructively, makes a person contented, with no time for boredom.

---

186. People tend to amass possessions because
(1) they may find them useful in future.
(2) they are not required to change their houses.
(3) they may be in love with them for sentimental reasons.
(4) for any one or more of the above reasons.

---

187. Some people collect things
(1) to avoid waste.
(2) to use them in future when need arises.
(3) to use them for future reference.
(4) for any of the reasons.

---

188. Collecting things as a serious hobby provides
(1) relaxation for leisure hours.
(2) meeting like-minded people.
(3) self-confidence to the collector.
(4) all the above.

---

189. According to the writer, amassing possessions can be
(1) a chance activity.
(2) an unconscious activity.
(3) a conscious activity.
(4) both a casual and a serious activity.

---

190. The writer of the passage recommends amassing of possessions
(1) as an unconscious activity.
(2) as a serious hobby.
(3) as a leisure time activity.
(4) as a useful activity.

Read the following passage and answer the following questions (191 – 195) on it.

There are three main groups of oils : animal, vegetable and mineral. Great quantities of animal oil come from whales, those enormous creatures of the sea which are the largest remaining animals in the world. To protect the whale from the cold of the Arctic seas, nature has provided it with a thick covering of fat called blubber. When the whale is killed, the blubber is stripped off and boiled down, either on board ship or on shore. It produces a great quantity of oil which can be made into food for human consumption. A few other creatures yield oil, but none so much as the whale. The livers of the cod and the halibut, two kinds of fish, yield nourishing oil. Both cod liver oil and halibut liver oil are given to sick children and other invalids who need certain vitamins. These oils my be bought at any chemist.

Vegetable oil has been known from antiquity. No household can get on without it, for it is used in cooking. Perfumes may be made from the oils of certain flowers. Soaps are made from vegetable and animal oils.

To the ordinary man, one kind of oil may be as important as another. But when the politician or the engineer refers to oil, he almost always means mineral oil, the oil that drives tanks, aeroplanes and warships, motor-cars and diesel locomotives; the oil that is used to lubricate all kinds of machinery. This is the oil that has changed the life of the common man. When it is refined into petrol it is used to drive the internal combustion engine. To it we owe the existence of the motor-car, which has replaced private carriage drawn by the horse. To it we owe the possibility of flying. It has changed the methods of warfare on land and sea. This kind of oil comes out of the earth. Because it burns well, it is used as fuel and in some ways it is superior to coal in this respect. Many big ships now burn oil instead of coal. Because it burns brightly, it is used for illumination; countless homes are still illuminated with oil-burning lamps. Because it is very slippery, it is used for lubrication. Two metal surfaces rubbing together cause friction and heat; but if they are separated by a thin film of oil, the friction and heat are reduced. No machine would work for long if it were not properly lubricated. The oil used for this purpose must be of the correct thickness; if it is too thin it will not give sufficient lubrication, and if it is too thick it will not reach all parts that must be lubricated.

The existence of oil wells has been known for a long time. Some of the Indians of North America used to collect and sell the oil from the wells of Pennsylvania. No one, however, seems to have realized the importance of this oil until it was found that paraffin-oil could be made from it; this led to the development of the wells and to the making of enormous profits. When the internal combustion engine was invented, oil became of worldwide importance.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

191. Whales are

(1) the largest animals that have ever lived in the world.

(2) the largest animals living on land.

(3) the largest animals now living in the world.

(4) the largest animals living in the Caspian Sea.

---

192. Vegetable oil

(1) was unknown in ancient times.

(2) was known to people long ago.

(3) was known only in the old days.

(4) is known only to old people.

---

193. The term 'mineral oil' is used by the author to refer to

(1) the oil from which petrol is made.

(2) petrol only.

(3) cod liver oil.

(4) any oil that burns.

---

194. The purpose of lubrication is

(1) to produce heat.

(2) to reduce friction.

(3) to reach all parts of the machine.

(4) to produce oil of the right thickness.

---

195. Mineral oil became very important only when

(1) American Indians began to collect and sell it.

(2) lubricating oils were made from it.

(3) the oil wells in Pennsylvania were developed.

(4) the internal combustion engine was invented.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Read the following passage and answer the following questions (196 – 200) on it.

It was March 25, 1998. That was the day when our School Anniversary was celebrated. The Governor was invited to be the Chief Guest. Like many of my schoolmates I was very busy making arrangements for the function. We decorated the school, particularly the auditorium, as well as we could. The auditorium, where the function was to be held, looked like a fairyland.

Just at the stroke of five the Governor's car entered the school campus. Accompanied by the Principal, the Vice Principal and the President of the Students' Union, the Chief Guest went to the dais and took his seat. In his valedictory speech the Governor stressed the importance of discipline among pupils.

The next item on the programme was distribution of prizes, which I had been eagerly awaiting. I was one of those who were to be awarded prizes on the occasion. I came in first in elocution competition. When my name was called I felt a thrill of joy. When I was receiving my prize, I heard the audience clapping. I shivered when the Governor shook my hand while giving me the prize. I thought it was a dream. When I felt the prize and looked at it, I realized that it was a reality. It was a book entitled *Lives of Great Men*.

That has been an important day in my life — a day which I can never forget. Whenever I see that book, it takes me back to the memorable day. I have read the book several times and every time I read it, it drives home H.W. Longfellow's well-known lines "Lives of great men all remind us we can make our lives sublime ...."

---

196. Who gave away the prizes on the School Anniversary day ?

(1) The Principal (2) The Governor

(3) The President of the Students' Union (4) None of the above

---

197. On the Anniversary of the school the author was busy

(1) studying for the forthcoming exam.

(2) preparing for the elocution competition.

(3) making arrangements for the function.

(4) doing nothing.

---

198. Where was the prize awarding function held ?

(1) On the school playground (2) In the Prayer Hall

(3) In the auditorium (4) Outside the school premises

---

199. How many persons went to the dais ?

(1) One (2) Two (3) Three (4) Four

---

200. What was the author eagerly waiting for ?

(1) Making arrangements for the function

(2) The valedictory speech of the Governor

(3) Shaking his hand with the Governor

(4) Distribution of prizes

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना - (पृष्ठ 1 वरुन पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. **201.** "अंगावर काटा उभा रहाणे" या वाक्प्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे (2) रोमांचित होणे

(3) अतिशय भिती वाटणे (4) बहरुन येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) अतिशय भिती वाटणे" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव **खालीलप्रमाणे** प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तरक्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्रश्न क्र. **201.** ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK